

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ant. Augustini Archiep. Tarracon. De Emendatione Gratiani Libri Duo

Agustín, Antonio

Dvisbvirgi ad Rhenvm ; Arnhemii, 1676

VII. De capitibus sumptis à sexta synodo

urn:nbn:de:hbz:466:1-10603

De Capitibus sumptis à sexta synodo.

DIALOGUS SEPTIMUS.

A. De sextæ synodi repetitæ in Trullo decretis, sive regulis agendum est. Neque credo te dubitare de fide sextæ synodi, quæ contra Monothelitas habita est Constantino-
 poli in Trullo, quod palatii, sive aulæ Regiæ nomen est, ^a sub Agathone Pontifice, & Constantino IV. Imperatore. Hæc confirmata est mortuo Agathone, à Leone Minore. Hanc nullos canones fecisse, tam Græci, quam Latini confitentur. Sed & in his ipsis regulis, de quorum auctoritate dubitamus, hoc aperte dicitur. Recita ex Tili libro, quem habes, Græca verba epistolæ, sive adlocutionis hujus synodi.

B. ἐπειδὴ δὲ αἱ ἀγίαι καὶ οἰκουμενικαὶ συνόδου, αἱ κατὰ τὴν πρώτην τὴν βασιλίδαν καὶ θεοφύλακτον πόλιν συναθροισ-

^a *Viden. Ivo part. 4. c. 120. § 124. § 125. decret.*

sua canonum collectione refert) pro voce *translati*, habetur *prolati*. Dionysius certe Exiguus nullam hujus versionis mentionem fecit, & alii scriptores solent epistolas Clementis hoc modo citare: ex dictis Petri Apostoli per Clementem prolatis: ut auctor Polycarpi, & alii.

ναθροιστάσιν, ἢ μὲν ὅτι τῶν χρόνων Ἰουστινιανῶν ἔστι τῆς
 θείας λήξεως ἢ δὲ ὅτι ἔστι ἐν εὐσεβείᾳ τῆς μνήμης γε-
 νομένης ἡμῶν βασιλέως Κωνσταντίνου πατρὸς τῆς οὐ-
 ημερότητος, τὸ πρὸς τῆς πίστεως πατρικῶς Δι-
 τερανώσασιν μυστήριον, ἔδαμῶς ἱερῶς κανόνας ἐπέ-
 γραψαν, καθάπερ αἱ λοιπαὶ ἅγια τέσσαρες οἰ-
 κουμενικαὶ συνόδοι. A. Satis est ad id, quod vo-
 lebam. Latine recitet C. noster. C. Cum quo
 Imperatore loquitur hæc synodus? A. Cum
 Justiniano posteriore ejus Constantini filio, sub
 quo sexta synodus habita est. C. Quo pacto
 probas, eum esse Justinianum posteriorem?
 A. Quia prioris Justiniani, sub quo synodus
 quinta habita est, mentio hic fit, eumque
 mortuum esse, verba illa, ἔστι τῆς θείας λήξεως,
 ostendunt. Inscriptio epistolæ ad Justinianum
 missæ recitetur. B. τῶν εὐσεβεστάτων ἢ φιλοχρίστων
 βασιλέων Ἰουστινιανῶν ἢ ἁγίων ἢ οἰκουμενικῶν συνόδων
 &c. A. Recitet C. Gratiani verba capitis VII.
 distinctionis XVI. ^a C. Unde sancti Patres in ea-
 dem synodo congregati dixerunt. Quoniam sanctæ
 universales synodi, quinta sub Justiniano Augu-
 sto, sexta sub Constantino patre suo Augusto.
 A. Tuo pro suo scribendum: idque Contio pla-
 cet, qui non recte hæc esse verba VI r. synodi
 scribit. C. de mysterio fidei plenissime disputan-
 tes,

^a Dist. 16. c. 7. quoniam.

tes, canones non fecerunt, sicut cetera quattuor universales synodi: propterea nos convenientes in hanc Imperialem urbem, sacros canones conscripsimus. A. Gratiani verba cum Ivone^a conferantur. C. *Epistula septima synodi ad Justinianum filium Constantini.* A. Placet inscriptio, si *sexta* pro *septima* scribatur. C. In aliis verbis nulla varietas est, nisi quod *tuo* pro *suo* scribit, tuam opinionem confirmans. A. Confer cum libro Cæsaraugustano.^b C. Inscriptio eadem est; sed *sexta* pro *septima* habet. Vox *tua*, non *sua* confirmatur? cetera ut Gratianus, & Ivo habet. ¹

A. Hoc

^a Ivo par. 4. c. 123. *decr.* ^b Cæs. lib. I. c. 40.

¹ Gratiani verba sunt in extremo cap. 6. Habeo. dist. 16. in editione Gregoriana. Ex his ergo colligitur, quod sexta synodus bis congregata est, primo sub Constantino, & nullos canones constituit. secundo sub Justiniano filio ejus, & præfatos canones promulgavit. Unde sancti patres in eadem synodo secundo congregati dixerunt. In marg. est. Ivo 7. vocat & Ivo par 4. c. 123. Et in orat. allocutoria Patrum, qui in Trullo conveniant, ad Justinianum Imp. verba capitis 7. sunt. Quoniam sanctæ, & universales synodi, quinta sub Justiniano Augusto, Sexta sub Constantino patre suo (*scribe tuo, ut in erratis notatur*) Augusto, de mysterio fidei plenissime disputantes, canones non fecerunt &c.

A. Hoc jacto fundamento, nullos canones fecisse illam sextam universalem synodum? videamus nunc, cur hi canones sextæ synodi appellentur. Et hoc ex Tarasii verbis in septima synodo dictis elicietur. Recita, quæ Gratianus capite v. & vi. illius distinct. xvi. ^a scripserit. C. *Sextam synodum sanctam cum omnibus canonibus suis recipio.* Sed dubitatur de ea, an canones conscripserit? quod ex quarta actione sextæ synodi facile absolvitur. A. *Septime* pro *sexta* scribendum est. idque Contius probat. quamvis eadem octavam dicat vocari; quod falsum est. C. *Ait enim Episcopus Petrus Episcopo Nicomedia.* A. Hoc etiam mutandum est. *Ait enim Petrus Episcopus Nicomedia.* C. *Habeo librum continentem canones sanctæ synodi sextæ. Patriarcha dixit.* A. Hic est Tarasius, ut dixi. C. *Quidam scandalizantur per ignorantiam pro canonibus istis dicentes: numquid sexta synodus canones fecit? Sciunt ergo, quoniam synodus sancta sexta sub Constantino congregata est contra eos, qui dicebant unam operationem, & unam voluntatem esse in Christo.* A. Hos Monothelitas appellabant. C. *In qua sancti patres illos, utpote hereticos anathematizaverunt, & orthodoxam fidem explanaverunt. Soluta est hæc synodus Constantini*

^a Dist. 16. c. 5. sextam. & c. 6. habeo.

DIALOGUS SEPTIMUS. III

stantini XVI. anno. post quattuor vero, aut quinque annos iidem sancti patres congregati sunt sub Justiniano filio Constantini, & predictos canones promulgaverunt. De quibus nullus dubitet. Qui enim sub Constantino Imp. in synodo fuerunt, iidem ipsi Episcopi sub Justiniano istis canonibus subscripserunt. Oportebat enim, ut synodus universalis canones ecclesiasticos promulgaret. A. Videtis Tarasii rationes quales sint. Quod iidem Episcopi interfuerint, & subscripserint, quod post breve tempus, hoc est, quattuor, aut quinque annos; quod oportuit synodum habere canones. B. Quid si hæc omnia falsa sint? nam neque iidem Episcopi interfuerunt, nec subscripserunt; neque post solos quinque annos; postremo non est necesse canones synodum constituere. Id ex quinta, & sexta synodo manifestum est. A. Hoc postremum verum est: cetera postea dices. Volo enim, ut prius conferamus Gratiani verba recitata cum Ivone, & Cæsaraugustano libro. C. Est etiam nonnihil reliqui apud Gratianum. A. Recita. C. Item sancta synodus universalis sexta post promulgatam ab ea definitionem contra Monothelitas, Constantino Imperatore, qui eam congregaverat, non multo post defuncto, Justiniano ejus filio regnante pro eo. Eadem sancta synodus. A. Non recte hæc edita sunt. lege conjunctim: pro eo, eadem &c. C. Filio ejus

lio eius regnante pro eo, eadem sancta synodus divinitus inspirata iterum Constantinopoli quarto, aut quinto anno congregata est, & canones CCII. A. Lege CII. C. Ad correctionem ecclesie promulgavit A. Hæc sunt ex actione sexta septimæ synodi. Confer nunc Ivonis verba parte IV. cap. CXXI. C. Actio quarta sextæ synodi. A. Septimæ pro sextæ scribendum, ut apud Gratianum. C. Petrus Nicomediæ Episcopus dixit. A. Hæc meliora sunt, quam illic. C. Habeo librum &c. Omnia habet, ut Gratianus. In fine post verbum, promulgaret. Actio sexta tom primo contra falsam septimam synodum. Septima synodus quomodo dicitur, quæ non concordat præcedentibus sex universalibus synodis? A. Ex his apparet, omnia supra scripta esse ex septima synodo, quæ pseudosynodum dictam septimam evertit. Confer ultima verba Ivonis cum ultimis Gratiani verbis. C. Item Sancta sexta synodus &c. Eadem verba, sed melius ea scribuntur, quæ tu admonuisti. Et Justiniano filio eius regnante pro eo, eadem sancta synodus &c. Sic etiam illa de numero canonum CII. A. Confer cum Cæsaraugustano libro. C. Contuli. Initio hæc sunt. Actio quarta VI. synodi. Georgius Patriarcha^a dixit. Quidam per ignorantiam &c. A. Hæc mendosa sunt. C. Et post verbum,

^a Cæs. lib. I. cap. 38.

DIALOGUS SEPTIMUS 113

verbum, *subscripterunt*, additur. *Actio sexta tomo primo. Sancta sexta &c.*^a quædam videntur desiderari. de numero canonum, ut Ivo. A. Quid nunc B. habes contra Tarasii argumenta? B. Neque eosdem Episcopos interfuisse, neque post quattuor solos, aut quinque annos habitam fuisse. Utrumque docent aperte Græci duo Theophanes, & Anastasius bibliothecarius. Annor. enim subducta ratione, quibus Constantinus superstes fuit post sextam synodum, & annorum Justiniani ejus filii, antequam ejiceretur à Leontio, & ejusdem Leontii, & Absimari tyrannorum, & ejusdem Justiniani iterum Imp. fiunt anni xxvii. Quo medio tempore multi Episcopi, qui in ea synodo fuerant, mortui sunt, quos illi enumerant. Sed illud potissimum est, quod hæc pseudo synodus post solutam sextam habita est, ut aperte dicit idem Tarasius: at convocare generalem synodum, & in ea præsidere, & acta confirmare, solius est Romani Pontificis. In hac repetita synodo non interfuerunt Legati Romani Antistitis, ut omnes Græci fatentur; numquam ab eodem convocata est, numquam confirmata: sequitur generalem non fuisse, aut œcumenicam, ut ipsi vocant. Quod si generalis fuisset, non sexta, aut *πενδέκτῃς* diceretur,

H sed

^a Videv. Humber. contra Nicetam.

sed septima. A. Confirmationem ex verbis Hadriani à Gratiano, & aliis relatam probare quidam nituntur. B. Nosti, quid Turianus tuus adversus hanc confirmationem^a dicat. A. Redige in memoriam. B. Principio verba illa, *Sextam synodum sanctam cum omnibus canonibus suis recipio*: non esse Hadriani verba, sed Tarasii relata ab Hadriano. Id ex actione secunda septimæ synodi cognosci potest, in qua actione lecta est hæc Hadriani epistula ad Tarasium. A. Cur non contradixit Hadrianus verbis Tarasii, si falsa scribebat? B. Quia aliqua ratione recte loquebatur. Sextam scilicet synodum veram recipio & ejus canones, si qui sunt. Sed & si quis Græca verba cum Latinis conferat: non inveniet de sextæ synodi tantum regulis loqui, sed de sex conciliorum regulis. A. Tarasius post illa verba retulit canonem hujus repetitæ synodi de agni pictura: pro quo canone tuendo, uti acerrimo telo contra hæreticos, omnem lapidem movet, ut persuadeat omnibus, sextam esse, & legitimam synodum eam, in qua is canon conscriptus est. usque eo, ut dixerit in synodo se habere subscriptionem omnium Patrum sextæ synodi, qui etiam post hunc, & ceteros canones subscripserint. B. Dici poterit, Hadrianum hæc passum esse dici. & scribi,

^a *Dist. 16, c. 5.*

verba legantur, quæ Gratianus refert *de consecratione distinct. III. cap. XXIX.*^a C. *Item Hadrianus*

nus

^a *De consec. d. 3. c. 29. sextam.*

vinitus ab ipsis promulgatæ sunt. Et hæc quidem postrema verba sunt etiam in illa ipsa Tharassii epistola: quod ex concilio Græco, & nova interpretatione clare apparet. *Sequuntur Gratiani verba.* Sed dubitatur de ea, an canones conscripserit: quod ex quarta actione sextæ synodi facile absolvitur. *In notis est.* In secundo, & XII. Vaticanis est, sextæ, alias septimæ, & vere septima est, sed ob glossam nihil est muratum. *In scholiis hæc sunt.* Sextæ synodi) Falsa est littera, & debet ibi esse septimæ synodi. qualiter enim dubitaret sexta synodus de eo, quod ipsa fecerat? *Mox in marg. sunt Jo. Fant. & Archid. nugæ. Capitis sexti inscriptio est post verbum absolvitur, jam relatum.* At enim Petrus Episcopus Nicomediæ. Habeo librum continentem canones sanctæ sextæ synodi, &c. *In marg. est.* Ex actione quarta septimæ synodi. Et Ivo p. 4. c. 121. *In notis hæc sunt.* Habeo librum) Verba sunt Petri Episcopi Nicomediæ, ac Tharassii Patriarchæ CP. actione quarta septimæ synodi: quod quidem ipsi de 102. canonibus. dixerunt, qui in Trullo tempore Justiniani Rhinotmeti secundo anno sua

revoca-

DIALOGUS SEPTIMUS. 117

nus Papa Tarasio Patriarcha. A. Non additur hic, *universali*, ut in Græcis libris mendose.

H 3

C. Sex-

revocationis ad Imperium editi sunt. Verum ex his ipsis verbis Tharasi apparet, eos canones non esse proprios sextæ synodi: quia fatetur post annos quatuor, aut quinque, quam ea synodus fuerat absoluta, canones illos fuisse editos: quo tempore certissimum est, neque eundem Romanum Pontificem, neque eosdem Episcopos fuisse. Quamquam in hac ratione temporis potius credendum est diligentissimis chronologis, Theophani, (cujus etiam verba quæ ad hunc locum pertinent, ex originali Græco Vaticano satis fideliter tralata leguntur apud Fran. Turrianum libro de 6. 7. & 8. synodo) & Anastasio, & Georgio Cedreno, quam Tharasio. Illi enim non quatuor, aut quinque, ut Tharasius, sed 27. annos à fine sextæ synodi tempore Agathonis habitæ, usque ad hanc hujusmodi Decretorum editionem asserunt intercessisse. Episcopos vero, qui hos ediderunt, noluisse ipsos edere tanquam canones sextæ synodi, sed voluisse supplere, quod videbatur in quinta, ac sexta synodo deesse, ipsamet illorum ad Imp. allocutio testatur. Itaque nova dicenda est hæc Episcoporum coitio, ideoque Græci illam, ut scribit Balsamon, *πεν-*

τάκτην,

C. *Sextam sanctam synodum recipio cum omnibus canonibus suis, in quibus scripturis*

Ἑκτην, id est, quintam sextam synodum appellant. Ceterum non fuisse omnes illos canones a Romana ecclesia receptos, duo viri rer. ecclesiasticarum peritissimi, Anastasius Bibl. & Humbert. quidem Leonis IX. legatus aperte testantur. Humber. his verbis. Non autem miror, si Agathonis Papæ, & sanctis Patribus sextæ synodi vestra imputetis deliramenta, & quæ aut corrupistis, aut finxistis capitula &c. Capitula, quæ nobis sub ejus auctoritate apponitis, omnino refutamur: quia prima, & Apostolica sedes nec aliquando ea accepit, nec observat hactenus, Anastasius vero in præfatione in 7. synodum ad Joan. VIII. ita scripsit. Ergo regulas, quas Græci in sexta synodo perhibent editas, ita in hac septima synodo principalis sedes admittit, ut nullatenus ex his illæ recipiantur, quæ prioribus canonibus, vel decretis sanctorum sedis hujus Pontificum, aut certe bonis moribus inveniuntur adversæ: quamvis omnes hactenus ex toto maneant apud Latinos incognitæ, quia nec interpretatæ. Sed nec in ceterarum Patriarchalium sedium &c. Quamquam eos Patres illas Græci promulgasse perhibeant, qui in sexta synodo sunt inventi: sed nullis

certe

pturis sanctarum imaginum. A. Scripturis positum est pro picturis. est enim hoc caput xxciij. Trullianum, in quo est. ἐν ποικίλων σεωλῶν εἰκόνων θεοφάνει. C. Agnus Precursoris digito ostensus depingitur. A. Lege clausulam ejus capituli. C. Verum igitur agnum dominum nostrum Jesum Christum, secundum imaginem humanam amodo etiam in imaginibus pro veteri agro depingui jubemus. A. pro veteri agno, dicendum est. Confer cum Ivone, ^a & Cæsaraug. ^b C. Adrianus Papa Tarasio Patriarchæ Actio secunda synodi septima. Sanctam sextam &c. In quibusdam picturis sanctarum imaginum &c. Verum igitur agnum, qui dominum nostrum Jesum Christum, secundum humanam imaginem effigiat, amodo pro veteri agno, in imaginibus depingui jubemus. B. Melius extremum caput Gratianus posuit: neque enim illa, qui effigiat Græca verba habent. C. In Cæsaraug. libro tantum est. Adrianus Papa Tba-

H 4

rasio

^a Ivo par. 4. c. 122. decr. ^b Cas. lib. 1. c. 39.

certe probare possunt indiciis. Ad vers. Sancta sexta. in marg. additur. Ex sexta actione septimæ synodi. (Verba ipsa non videntur sine mendoc edita. & Justiniano ejus filio regnante pro eo. Eadem sancta synodus &c.) Illud recte est. & canones numero cii. ad correctionem ecclesie promulgavit.

rasio Patriarchæ. Sanctam sextam synodum recipio cum omnibus canonibus suis. Sed apud Ivo-
nem cap. CXXVI. partis quartæ sic est. Responsio-
nes Adriani Papæ contra objectiones quorundam ad
Carolus cap. xxxv. Sancta sexta synodus fideliter
per canones orthodoxe statuens, ita constituit dicens.
In quibusdam venerabilium imaginum picturis a-
gnus digito præcursoris monstratus designatur, qui
in signum relictus est gratiæ. Et post pauca. Se-
cundum humanam figuram, & in imaginibus, &
nunc pro veteri agno retitulari decernimus. A. Hæc
postrema obscurius dicta sunt. Prima verba
hunc canonem satis confirmant: ceteros non
item. De quibus alio die agemus. B. Omissa
sunt alia ejusdem Hadriani verba, quæ sunt
hæc, aut his similia. Idcirco testimonium de
sancta sexta synodo pertulerunt, ut clarifice
ostenderent, quod jam quando sancta sexta sy-
nodus acta est, à priscis temporibus sacras ima-
gines, & historias pictas venerabantur. Unde
ipsa sancta sexta synodus fideliter per canones
orthodoxe statuens &c. A. Ne his quidem ver-
bis omnes canones confirmantur. B. Non est
audiendus Ant. Contius in hujus capituli editio-
ne, cum de picturis veteris ecclesiæ agit. A. Ta-
citis suffragiis ejus sententia improbetur. 3

3 De consecrat. dist. 3. cap. 29. Sextam. in edi-
tione

De eadem Re.

DIALOGUS OCTAVUS.

C Quid est, quod contra canonem ab Hadriano confirmatum, tam Romæ, quam
 H 5 in

tionem Romanam inscriptio est. Item Hadrianus Papa Tharasio Patriarchæ in actione 2. ejusdem septimæ synodi. *In marg. hæc sunt.* In epist. Hadr. ad Carolum c. 35. supra dist. 16. in 6. syn. c. 82. Ivo p. 4. c. 122. & 126. *Verba capitis 29. sunt.* Sextam sanctam synodum recipio cum omnibus canonibus suis, in quibus dicitur. In quibus picturis sanctarum imaginum agnus præcursoris digito ostensus depingitur, qui in figuram gratiæ transit &c. *In marg. est.* In quibus) In quibusdam vera lectio. *Et in scholiis post Casum.* in quibus scripturis, i. pictoris [*mendose pro picturis*] & sunt verba canonum 6. synodi. *In notis hæc sunt.* De sexta synodo, & canonibus ipsius notatum est supra c. sexta synodus. (*deest dist. 19. Gratiæ transit*) Et in epistola Hadriani, & apud Ivonem par. 4. c. 122. legitur, in typum gratiæ assumptus est. Apud eundem Ivonem c. 126. ex Hadriano ad Carolum, in signum relictus est gratiæ. Græce in canone sextæ synodi est, ὁς εἰς τύπον παρελήφθη τῆς χάριτος
 ειτθ

in provinciis pictura Præcursoris Domini digito agnum ostendit? Idem etiam fit in globulis illis cereis, quæ à multis *agni Dei* ab aliis *amuleta* dicuntur? A. Consuetudinis vis magna est in re præsertim, quæ potuit non impia videri. Cum enim pictura historiam doceat, vel potius rem gestam: cum Præcursor digito agnum ostendit, venit in mentem inspicientibus eundem tunc dixisse: *Ecce agnus Dei*, & quæ sequuntur. Sic cum Petro aut claves dantur, aut oves committuntur: si claves, & oves pictæ sint: spectatores facilius rei gestæ recordantur: quam si simpliciter Christus loquens cum Petro pingatur. B. His imaginibus veteres usi sunt tum in hieroglyphicis, ut Ægyptii, tum in arte rhetores memoriæ, tum in nummis, & signis omnes populi, ac Reges, & Imperatores. A. Ita est, ut dicis. Sed nos de ceteris regulis agamus, quæ ex illa repetita synodo Gratianus refert. B. Non est ferendus Gratianus, cum ex hac synodo partem refert, in qua Cypriani synodum

et c., id est, qui in typum gratiæ assumptus est. Sed ob glossam non est mutatum. In extremo capite hæc verba sunt. Verum igitur agnum D. N. Jesum Christum secundum imaginem humanam amodo etiam in imaginibus pro veteri agno depingi jubemus.